

HANKESUUNNITELMA

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnan suunnittelun ja tuotteistuksen kehittämishanke

Versio 1.0 / hallitus 15.10.2002

Versio 1.1 / ohjausryhmä 11.12.2002

Versio 1.2 / hallitus 15.1.2003

Sisällysluettelo

HANKKEEN TARKOITUS	3
1 YHTEENVETO	4
2 HANKEKOKONAISUUDEN ORGANISOINTI JA RESURSOINTI	6
2.1 HANKKEEN OHJAUS JA PÄÄTÖKSENTEKO.....	6
2.2 TYÖRYHMÄT JA OSAPROJEKTIIT.....	6
2.3 ASiantuntijaverkosto.....	8
2.4 PROJEKTINHALLINNAN MENETELMÄT JA TYÖVÄLINEET.....	9
2.5 ARVIO RESURSSIEN KÄYTÖSTÄ JA KUSTANNUKSISTA.....	9
3 KUNTASOPIMUKSET –TYÖRYHMÄ	12
3.1 TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄALUE	12
3.2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	12
3.3 TYÖSUUNNITELMA.....	13
3.3.1 Yleistä.....	13
3.3.2 Osaprojekti 1: Peruslinjaukset 2003 suunnittelukierrosta varten.....	13
4 TOIMINNAN SUUNNITTELU JA TUOTTEISTUS –TYÖRYHMÄ	16
4.1 TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄALUE	16
4.2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	16
4.3 TYÖSUUNNITELMA.....	17
4.3.1 Yleistä.....	17
4.3.2 Osaprojekti 1: Sairaanhoidotoiminnan tuotteistus.....	17
4.3.3 Osaprojekti 2: Klinikoiden toiminnan suunnittelun menetelmät ja työvälineet.....	19
4.3.4 Osaprojekti 3: Vuoden 2004 suunnittelukierrosta edeltävä valmistelu.....	21
5 KUSTANNUSLASKENTA, SUUNNITTELU- JA SEURANTAJÄRJESTELMÄ	22
5.1 TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄALUE	22
5.2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	22
5.3 TYÖSUUNNITELMA.....	23
5.3.1 Yleistä.....	23
5.3.2 Osaprojekti 1: Kustannuslaskennan uudistaminen, tuotekustannuslaskennan vaihe 1	23
5.3.3 Osaprojekti 2: Välisuoritteiden kustannuslaskenta	25
5.3.4 Osaprojekti 3: Tuotekustannuslaskennan vaihe 2, toiminnan suunnittelujärjestelmän käyttöönotto	27
6 TIETOJÄRJESTELMIEN RAKENNUUTTAMINEN –TYÖRYHMÄ	29
6.1 TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄALUE	29
6.2 TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	29
6.3 TYÖSUUNNITELMA.....	30
6.3.1 Yleistä.....	30
7 KOULUTUS JA TIEDOTTAMINEN –TYÖRYHMÄ	31
TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄALUE	31
7.1 TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	31

Hankkeen tarkoitus:

- 1) kuntien, perusterveydenhuollon ja sairaanhoitopiirin välinen yhteistyö ja luottamus lisääntyvät
- 2) palvelujen sisältö voidaan kuvata ja raportoida konkreettisesti ja niiden yhteys kustannuksiin selkenee
- 3) resurssien allokointi voidaan toteuttaa aikaisempaa tarkoituksenmukaisemmin
- 4) erikoissairaanhoidon menojen ennustettavuus ja hallinta kuntien näkökulmasta paranevat
- 5) kuntien mahdollisuudet vaikuttaa erikoissairaanhoidon toimintaan paranevat
- 6) sairaanhoitopiirin rahoitus väestön tarvitsemien palvelujen tuottamiseksi varmistuu
- 7) tuottavuuden seuranta ja vertailut muiden sairaaloiden ja sairaanhoitopiirin kanssa tulevat aikaisempaa luotettavammiksi

Hanke toteutetaan vuoden 2004 loppuun mennessä.

Hankkeen päätyttyä sairaanhoitopiirissä on käytössä nykyaikainen kuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyötä edistävä neuvottelu- ja sopimisjärjestelmä sekä siihen liittyvät tuotteistus, hinnoittelu, tuotekustannuslaskenta sekä tietojärjestelmät, joiden avulla kunnat voivat paremmin seurata ja vaikuttaa oman terveydenhuollon palvelujen järjestymisvastuun toteutumiseen.

1 Yhteenveto

Tämä suunnitelma käsittelee Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin toiminnan suunnittelun ja tuotteistuksen hankekokonaisuuteen kuuluvia tehtäviä ja organisointia. Suunnitelma kattaa ajanjakson syksy 2002 – kesä 2004. Hankekokonaisuuden toteuttamisen jälkeen sairaanhoitopiirissä on käytössä nykyaikainen kuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyötä edistävä neuvottelu- ja sopimisjärjestelmä sekä siihen liittyvät tuotteistus, hinnoittelu, tuotekustannuslaskenta sekä tietojärjestelmät, joiden avulla kunnat voivat nykyistä merkittävästi paremmin seurata ja vaikuttaa oman terveydenhuollon palvelujen järjestämismvastuun toteutumiseen.

Yhteenveto hankekokonaisuuden organisoinnista

Hankekokonaisuus organisoidaan alkuvuoden 2002 kokemusten perusteella viiteen työkohteeseen. Kustakin työkohteesta tai työalueesta vastaa työryhmä ja sen vetäjä. Työkohteet ovat (suluissa työkohteen vastuuhenkilö): 1) Kuntasopimukset (Aki Lindén), 2) Tuotteistus ja toiminnan suunnittelu (Turkka Tunturi), 3) Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta (Risto Laalo), 4) Tietojärjestelmien rakennuttaminen (Yrjö Koivusalo). Kuhunkin työkohteeseen nimetään työtä ohjaava asiantuntijatyöryhmä. Varsinainen tekeminen organisoidaan projekteiksi. Lisäksi käytännön työhön osallistuvat klinikoilta ja erikoisaloilta melko laaja joukko yhteyslääkäreitä ja –sairaanhoitajia.

Hankkeen laajuuden takia erityistä huomiota kiinnitetään tiedotukseen ja koulutukseen. Tätä toimintaa koordinoimaan nimetään erityinen 5) Koulutus ja tiedottaminen työryhmä (Heikki Korvenranta).

Tämän suunnitelman luku 2 käsittelee hankekokonaisuuden vastuutus- ja organisointikysymyksiä. Kappaleissa 4-7 on esitetty työkohteittain työryhmien koostumus ja työsuunnitelmat projektisuunnitelmien muodossa.

Yhteenveto työohjelmasta ja aikatauluista

Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto siitä, mitä on tarkoitus saada aikaiseksi mihin mennessä.

Syksy 2002

Kuntaneuvotteluja, rahoitusta ja tuotteistusta koskevat periaatepäätökset on sovittu kuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyöryhmässä (kuntasopimukset – työryhmä) ja päätetty sairaanhoitopiirin hallituksessa. Samassa yhteydessä on sovittu uusi kuntaneuvottelu- ja sopimiskäytäntö ja tehty ehdotukset mahdollisesti tarvittaviksi sääntömuutoksiksi. Vuodeosastohoidon tuotteistuksen pohjaksi on hankittu esim. HUS:sta käytössä oleva, pääosin NordDRG – pohjainen ja Uudenmaan kuntien hyväksymä tuotteistus. DRG-tuotteista on tehty V-SSHP:n mallikuvaus ja sen perusteella kultakin erikoisalalta tärkeimpien potilasryhmien osalta tuotekuvaukset.

Kevät 2003

Uusiin tuotteisiin perustuen on tehty kuntakohtaiset koelaskelmat käyttäen vuoden 2002 tietoja. Laskelmien avulla tuotetaan perustiedot vuoden 2004 palveluja koskeviin kuntaneuvotteluihin. Käytetty tuotteistus perustuu vuodeosastohoidon osalta DRG-ryhmien käyttöön, pkl-tuotteistuksen perusta on pääosin nykyinen. Kuntaneuvottelut käydään uudella tavalla, aikataulu on uusittu, tuotteistus ja hinnat on uusittu. Keväällä esitellään myös kunnille ehdotukset uusiksi sopimusmalleiksi. Uusi käytäntö perustuu syksyllä 2002 tehtävään suunnitteluun ja päätöksiin.

Kesä 2003

Suunnitelma uudesta toiminnan DRG – pohjaisesta suunnittelun tietojärjestelmästä ja sen käyttöönotosta valmistuu. Tietojärjestelmä perustuu V-SSHP:ssa käytettyyn tuotekustannuslaskentajärjestelmään, johon lisätään suunnitteluosuus.

Syksy 2003

Avohoidossa mahdollisesti vuonna 2004 käyttöönotettavan NordDRG-O:n testaus, koelaskelmien tekeminen. Valmistelua tehdään myös kuntien ja sairaanhoitopiirin yhteisen työryhmän puitteissa. Edellä mainitun toiminnan suunnittelujärjestelmän kokeilu 1-2 tulosyksikössä koskien vuoden 2004 toiminnan yksityiskohtien suunnittelua. Välisuoritteiden kustannuslaskenta saadaan valmiiksi ja omilla välisuoritteilla tapahtuvassa DRG-tuotteiden kustannuslaskennassa päästään tekemään ensimmäiset koelaskennat. Laskenta tarkentuu keväällä 2004 ennen kuntakierroksen käynnistymistä.

Kevät 2004

Ennen vuoden 2005 palveluhankintoja koskevaa kuntaneuvottelukierrosta viimeistellään uusi avohoidon tuotteistus ja vuoden 2003 kokemusten perusteella kehitetään kuntaneuvottelukäytäntöä. Kuntien suunnittelun pohjaksi tuotettavat laskelmat perustuvat sairaanhoitopiirin omien hoitokäytäntöjen ja kustannusrakenteiden mukaisiin todellisiin hoidon kustannuksiin. Toiminnan suunnitteluun käytetään uutta DRG-pohjaista hoitotoiminnan suunnittelun

tietojärjestelmää, jonka avulla voidaan myös laskea eri hoitokäytäntöjen kustannusvaikutukset.

2 Hankekokonaisuuden organisointi ja resursointi

2.1 Hankkeen ohjaus ja päätöksenteko

V-SSHP:n johtoryhmä, vahvistettuna tietohallintapäälliköllä, toimii hankekokonaisuuden ohjausryhmänä, jossa asiat esittelee hankkeen vastuuhenkilönä johtajaylilääkäri Turkka Tunturi, joka kutsuu käsiteltävästä asiasta riippuen kokoukseen valmistelutyöstä vastaavan työryhmän vastuuhenkilön ja tarvittaessa muita asiantuntijoita. Päätöksentekovaltaa käyttää johtosäännön määräämällä tavalla sairaanhoitopiirin johtaja, sairaanhoitopiirin hallitus tai valtuusto.

Kunta-asiakkaan näkökulmaa valmistelussa vahvistetaan siten, että erityinen 'Kuntasopimukset' -työryhmä vastaa kuntien ja sairaanhoitopiirin välisten yhteistyömalleja koskevien ehdotusten valmistelusta. Tämä ryhmä myös vastaa muiden keskeisimpien periaatteiden valmistelusta.

Ohjausryhmän tehtävät:

- huolehtia hankkeen resursoinnista
- linjata ja seurata työryhmien ja asiantuntijaverkoston työtä ja sen edistymistä
- huolehtia hankkeen tuloksena syntyneiden uusien välineiden ja menettelyjen käyttöönnotosta talous- ja toimintasuunnittelun yhteydessä
- huolehtia tarpeellisten sääntömuutosten valmistelusta ja toteuttamisesta

2.2 Työryhmät ja osaprojektit

Kokonaisuus jaetaan viiden työryhmän vastuulle:

- 1) 'Kuntasopimukset' – työryhmä, pj. sairaanhoitopiirin johtaja Aki Lindén
- 2) 'Tuotteistus' – työryhmä, pj. johtajaylilääkäri Turkka Tunturi
- 3) 'Suunnittelujärjestelmä ja kustannuslaskenta', pj. talousjohtaja Risto Laalo
- 4) 'Tietojärjestelmien rakennuttaminen', pj. tietohallintapäällikkö Yrjö Koivusalo
- 5) 'Koulutus ja tiedottaminen', pj. Heikki Korvenranta

Kunkin työryhmän käytännön kehittämistyö järjestetään projekteiksi, joista vastaa projektin vetäjä.

Hankekokonaisuus ehdotetaan vastuutettavaksi alla olevan yhteenvetotaulukon mukaisesti työryhmille.

Työryhmä	Työryhmän vastuualue	Työryhmän kokoonpano	Osaprojektit ja aikataulut
Kunta-sopimukset	<u>Yleisperiaatteet</u> tuotteistukselle, hinnoittelulle, laskutukselle, sopimus-, suunnittelu- ja seurantakäytännöille.	Piirin johto ja kuntien edustajat, pj Aki Lindén.	Peruslinjaukset ja vuoden 2004 koskevat periaatteet, marraskuu 2003 Vuoden 2004 suunnittelukierrosta koskevat suunnitelmat, syyskuu 2003
Toiminnan suunnittelu- ja tuotteistus	DRG-tuotteistuksen suunnittelu ja toteuttaminen. Kliinisten tulosyksiköiden palvelutuotannon suunnittelujärjestelmä. Tietojärjestelmien toiminnalliset vaatimukset.	V-SSHP:n tulosyksiköiden johdon edustajat, pj Turikka Tunturi.	Vuodeosasto-tuotteistuksen uusiminen: 2001 - 2002 Avohoidon tuotteistuksen uusiminen, vuodeosastojen tuotteistuksen tarkennukset 2002 - 2003 Toiminnan suunnittelu-järjestelmän uusiminen 2003 - 2004.
Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta	Lopputuotteiden kustannuslaskenta. Jälkilaskenta ja välisuoritteiden kustannuslaskenta. Muutosten toteuttaminen taloushallinnon tietojärjestelmiin.	Piirin vastuualueiden ja erikoisalojen edustus, piirin suunnittelu- ja kustannuslaskentavastaavat, pj Risto Laalo.	Tuotekustannuslaskenta 2002 Välisuoritteiden kustannuslaskenta 2002 - 2003 DRG- tuotteiden kustannuslaskenta 2003 - 2004.
Tietojärjestelmien rakentaminen	Toiminnallisten vaatimusten mukaisten muutosten "rakennuttaminen" olemassa oleviin tietojärjestelmiin. <u>Käyttöönnotot</u> organisoidaan erikseen.	Osaprojektien tietojärjestelmä-vastaavat, pj Yrjö Koivusalo	Aikataulut määräytyvät muiden osaprojektien aikatauluista.
Koulutus ja tiedottaminen	Hankekokonaisuuteen liittyvä tiedottaminen. Kliinisten ja sairaanhoidollisten palveluyksiköiden jatkuva koulutus. Sairaanhoidopiirin ulkopuolisten tahojen kouluttaminen.	Tiedotuksen ja koulutuksen asiantuntijat, sisällön asiantuntijat, pj Heikki Korvenranta.	Jatkuva tehtävä. Aikataulut määräytyvät muissa osaprojekteissa.

Kokonaisuuden koordinoinnista vastaa johtajaylilääkäri Turkka Tunturi, joka myös raportoi eri työryhmien etenemisestä.

Työryhmien vetäjien apuna toimii projektisuunnittelija, joka mm. avustaa projektisuunnitelmien laatimisessa ja projektisuunnitelman toteutumisen seurannassa.

Kussakin työryhmässä projektiryhmään kuuluu tietojärjestelmävastaava, joka auttaa asiantuntemuksellaan tietojärjestelmäasioissa ja kuuluu myös tietojärjestelmämuutosten teettämisestä vastaavan 'Tietojärjestelmien rakennuttaminen' -työryhmään.

Tämän muistion luvuissa 3-6 on esitelty kullekin työryhmälle kuuluvien osaprojektien projektisuunnitelmat.

2.3 Asiantuntijaverkosto

Tulosityksiköt ja osavastuualueiden sairaalat ovat nimenneet lääkäri- ja sairaanhoitajayhteyshenkilöt sekä tuotteistuksen vastuuhenkilöt.

Tehtävät

- tarkistavat, tallennetaanko potilashallinnon tiedot ohjeiden mukaisesti
- analysoivat oman erikoisalansa DRG-ryhmien sisältöjä ja käyttökelpoisuutta tuotteistuksen ja hinnoittelun pohjana
- vastaavat tuoteluettelon ja kustannustietojen oikeellisuudesta yksikössään
- suunnittelevat yhteistyössä tulosityksikön ja osavastuualueen johdon kanssa, mitä muutoksia tietojen tallentamiseen tulee tehdä tietosisällön oikeellisuuden takaamiseksi
- vastaavat yksikkönsä osalta mm. tiedottamisesta ja koulutuksesta
- opastavat henkilöstön tallentamaan oikein

2.4 Projektinhallinnan menetelmät ja työvälineet

Toiminnan suunnittelun ja tuotteistuksen kehittämisessä on kyse sisällöllisesti vaativasta ja useita osapuolia koskettavasta hankekokonaisuudesta. Projektinhallinnan edellytykset varmistetaan siten, että tekeminen organisoidaan projekteiksi ja tässä dokumentissa olevat projektisuunnitelmat täydennetään riittävän yksityiskohtaisilla työsuunnitelmilla ja aikatauluilla, jotta niiden perusteella voidaan valvoa hankkeen etenemistä, ennakoida ajoissa uhkaavat aikataulumyöhästymiset ja käynnistää korjaavat toimenpiteet.

Työryhmien vastuuhenkilöt apunaan projektisuunnittelija keskustelee ja muulla tavoin pitää jatkuvaa yhteyttä eri tehtävistä vastaavien henkilöiden kanssa ja reagoi ongelmatilanteisiin hankkien viime kädessä hankkeen ohjauksesta vastaavalta työryhmältä valtuudet korjaaviin toimenpiteisiin. Korjaavat toimenpiteet voivat olla suunnitelmien sisällön, aikataulujen ja/tai resursoinnin muutokset.

2.5 Arvio resurssien käytöstä ja kustannuksista

Alla olevassa kustannusarviossa on lähdetty siitä, että resurssien käytöstä on otettu mukaan vain todelliset lisäkustannukset, jotka aiheutuvat viransijaisten palkkauksesta, tietojärjestelmien hankinnasta tai ulkopuolisten asiantuntijapalvelujen hankinnasta.

Seuraavaan taulukkoon on koottu alustava yhteenveto hankekokonaisuuden resurssien käytöstä ja arvio kustannuksista.

(Seuraavassa taulukossa suluissa olevat numerot viittaavat tämän muistion lukuihin ja po. luvussa esitellyn osaprojektin numeroon. Näin ollen esim. merkintä (5/1) tarkoittaa luvun 5 'Kustannuslaskenta, suunnittelu- ja seuranta' Osaprojektiin 1 eli 'Kustannuslaskennan uudistaminen ja tuotekustannuslaskennan vaihe 1')

Vuosi 2003			
Projekti / työkohte	Viransijaisten palkkaus	Tietojärjestelmämuutokset/ lisäykset	Ulkopuolinen työ (asiantuntijat, koulutukset)
Kuntasopimukset – työryhmä	0 €	0 €	0 €
Sairaanhoitopalvelujen tuotteistus (4/1)	24 000 €	20 000 €	0 €
Kliinisen toiminnan suunnittelujärjestelmä (4/2)	0 €	20 000 €	5 000 €
Kustannuslaskennan uudistaminen (5/1)	0 €	0 €	5 000 €
Välisuoritteiden kustannuslaskenta – osaprojekti (5/2)	26 000 €	0 €	15 000 €
Perustietojärjestelmien muutostyöt	0 €	10 000 €	10 000 €
Projektin hallinta - projektisuunnittelija	36 000 €	0 €	10 000 €

Vuosi 2004, tarkistamaton			
Projekti / työkohte	Viransijaisten palkkaus	Tietojärjestelmämuutokset/ lisäykset	Ulkopuolinen työ (asiantuntijat, koulutukset)
Kuntasopimukset – työryhmä	0 €	0 €	6 000 €
Kliinisen toiminnan suunnittelujärjestelmä (4/2)	12 000 €	15 000 €	10 000 €
Välisuoritteiden kustannuslaskenta osaprojekti (5/2)	18 000 €	10 000 €	5 000 €
Hoitotuotteiden kustannuslaskenta (5/3)	12 000 €	20 000 €	10 000 €
Perustietojärjestelmien muutostyöt	0 €	50 000 €	5 000 €
Hankesuunnittelu, projektinhallinta	0 €	0 €	10 000 €
Projektisuunnittelija 2004	36 000 €	0 €	0 €

3 Kuntasopimukset – työryhmä

3.1 Työryhmän tehtäväalue

Kuntasopimukset – työryhmän tehtävänä on valmistella tärkeimmät kuntien ja sairaanhoitopiirien väliseen sopimiseen kuuluvat periaatelinjaukset sekä uusien järjestelyjen mahdollisesti vaatimat sääntömuutokset. Valmistelun tulokset käsitellään normaalisti osana kuntayhtymän päätöksentekoprosessia.

Varsinaiset kuntaneuvottelut ja sairaanhoitopiirin suunnittelu- ja seurantajärjestelmään kuuluva toiminta tapahtuu normaalina virkamiestyönä.

Periaatelinjausten laatimisen jälkeen työryhmä toimii yhteistyöelimenä kuntien ja sairaanhoitopiirien välisen sopimuskäytännön jatkuvaan kehittämiseen kuuluvassa valmistelutyössä.

3.2 Työryhmän kokoonpano

Työryhmän jäsenet ovat:

- Sairaanhoitopiirin johtaja Aki Lindén, V-SSHP, puheenjohtaja
- Kunnanjohtaja Simo Paassilta, Halikon kunta
- Kunnanjohtaja Vesa Rantala, Taivassalon kunta
- Kunnanjohtaja Matti Tunkkari, Alastaron kunta.
- Virastopäällikkö Markku Suokas, Turun terveystoimi
- Kuntayhtymän johtaja Ritva Päivärinta, Paimion-Sauvon ktt ky
- Talousjohtaja Risto Laalo, V-SSHP
- Johtajaylilääkäri Turkka Tunturi, V-SSHP
- Kehitysjohtaja Pentti Kojo, V-SSHP

- Tutkija Päivi Ovaskainen, Turun yliopisto

Aikaisemmin todetun periaatteen mukaisesti ryhmässä on tarpeen varmistaa tietohallinnon rakennuttamisen asiantuntemus joko täydentämällä ryhmää tai sopimalla ryhmän jäsenten keskinäisestä työnjaosta.

3.3 Työsuunnitelma

3.3.1 Yleistä

Kehittämishojelman linjauksia varten käynnistetään osaprojekti, jossa otetaan kantaa kuntien ja sairaanhoitopiirien väliseen sopimisjärjestelmään sekä siihen kuuluviin neuvottelukäytäntöjen ja sopimusten sisällön linjauskysymyksiin. Osaprojektissa on tavoitteena myös selvittää kuntien valmius tavoitetasoltaan eri sopimusvaihtoehtojen toteuttamiseen.

Osaprojekti valmistuu vuoden 2002 loppuun mennessä.

Työryhmä kokoontuu kaksi kertaa kuntaneuvottelukierroksen yksityiskohtien valmistelun yhteydessä kevään 2003 aikana. Syksyn aikana suunnitellaan lisäksi kaksi kokousta, joissa käsitellään kokemuksia neuvottelukierroksesta ja käsitellään vuoden 2004 neuvottelukierroksen periaatelinjauksia. Kokemusten perusteella työryhmäkäytäntö voi jäädä jatkuvaksi, jolloin ryhmä vastaa mm. kunkin vuoden kuntaneuvottelukierroksen valmistelusta.

3.3.2 Osaprojekti 1: Peruslinjaukset 2003 suunnittelukierrosta varten

Tavoitteet ja aikataulu

Osaprojektissa 1 valmistellaan omistajalähtökohdista lähtevät pääperiaatteet tuotteistukselle, hinnoittelulle, laskutukselle, sopimus-, suunnittelu- ja seurantakäytännöille sekä tietojärjestelmien kehittämiselle. Käytännön tuotoksena on suunnitelma, joka on vietävissä hyväksyttäväksi osana normaalia sairaanhoitopiirin päätöksentekoa.

Työryhmän valmistelutyön perusteella syntyvät päätökset ohjaavat muiden työryhmien työtä.

Työ valmistuu vuoden 2002 loppuun mennessä. Tuotoksina on päätöksentekoeleimiin vietävissä oleva suunnitelma ja esitykset mahdollisesti tarvittavista sääntömuutoksista.

Työryhmän työn laadullisena tavoitteena on tuottaa sellaiset kuntien ja sairaanhoitopiirin välisen yhteistyön sopimus- ja neuvottelukäytäntöjen mallit, että ne nykyistä paremmin soveltuvat yhteen potilasasiakkaiden tarpeet, kuntien mahdollisuudet ja sairaanhoitopiirin tarjonnan. Etenkin kustannusten ennustettavuuteen kiinnitetään ensimmäisessä vaiheessa huomiota.

Organisointi ja resursointi

Valmistelu tapahtuu projektiryhmässä, jonka vetäjänä toimii kehittämisjohtaja Pentti Kojo. Hän vastaa, että asiat, joihin tulee ottaa kantaa viedään 'Kuntasopimukset' -työryhmän käsittelyyn, vastaa aikatauluista ja mahdollisista kuntien kanssa käytävistä hankkeen aikaisista neuvonpidon järjestelyistä. Työkokouksiin osallistuu käsiteltävistä asioista riippuen sairaanhoitopiirin tai kuntien asiantuntijoita, Päivi Ovaskainen Turun yliopistosta ja tarpeen mukaan muita ulkopuolisia asiantuntijoita.

Mahdollisesti tarvittavien sääntömuutosten valmistelusta vastaa projektin työryhmä, jonka kokoonpano on Turkka Tunturi (pj), Maija Mäkelä ja Pentti Kojo.

Tehtävät

Projektin työn kuluessa otetaan kantaa ainakin seuraavaan taulukkoon koottuihin periaatekysymyksiin:

Kohta	Kuvaus
Tuotteistuksen periaatteet	Sopimisen kohteena olevat palvelutuotteet. Varallaoloa, päivystysaikaista toimintaa ja vaativan erityistason toimintaa koskevat linjaukset. Käytettävää DRG-versiota koskevat päätökset. Opetusta ja tutkimusta koskevat periaatteet.
Hinnoittelun periaatteet	Kuntien ostamien palvelujen hinnoitteluperiaatteet. Kuntien muualta ostamien esh-palveluja koskevat periaatteet.
Rahoituksen periaatteet	Laskuttamiseen liittyvät periaatteet palvelutyypeittäin.

Kustannuslaskennan ja sisäisten palvelujen hinnoitteluperiaatteet	Päätoiminnan tuotteiden hinnoitteluperiaatteet. Suoritekustannuslaskennan yleiset periaatteet. Sisäisten palvelujen hinnoittelun periaatteet.
Kuntien ja sairaanhoitopiirin sopimusmalli ja neuvottelukäytännöt	Kuntaneuvotteluprosessin päälinjat: neuvottelujen osapuolet, sisältö, sopimusten osapuolet ja sisältö. Alustava sopimusmalli.
Tietojärjestelmiä koskevat periaatteet	Tietojärjestelmien kehittämistä koskevat periaatteet siltä osin, joka liittyy tietojen tuottamiseen kuntanäkökulmasta shp:n palvelujen käytöstä ja kuntien palvelujen järjestämisvastuun näkökulmasta.
Sääntömuutos-esitykset	Kuntien ja sairaanhoitopiirin sopimisjärjestelmän mahdollisesti edellyttämät esitykset muutoksiksi perussääntöön.

4 Toiminnan suunnittelu ja tuotteistus – työryhmä

4.1 Työryhmän tehtäväalue

'Toiminnan suunnittelu ja tuotteistus' – työryhmän tehtävänä on ensimmäisessä vaiheessa suunnitella ja käyttöönottaa sairaanhoitopalvelujen uusi tuotteistus. Toisessa vaiheessa työryhmän tehtävänä on kliinisten tulosityksiköiden toiminnan suunnittelun menetelmät ja työvälineiden suunnittelu ja käyttöönotto.

Laadullisena tavoitteena työryhmän vastuualueelle on sellaisen tuotteistuksen ja toiminnan suunnittelukäytännön luominen ja ylläpito, jolla toiminnallisten suunnitelmien ja taloudellisten suunnitelmien välinen riippuvuus ja toteutuminen ovat aikaisempaa ennustettavampaa ja siten auttaa etenkin huolellista taloudenpitoa. Työryhmän pysyviin tehtäviin liittyy tuotteistuksen yksityiskohdista sopiminen, muutosesitysten tekeminen sekä mm. tietojen laadun varmistamiseen liittyvät selvitys ja suunnittelutehtävät.

Työryhmän työllä on liittymät kaikkiin muihin hankkeen osa-alueisiin. 'Kuntasopimukset' – työryhmässä määritellään myös tuotteistuksen päälinjaukset. 'Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta' – työryhmä vastaa suunnittelujärjestelmän kokonaiskehittämisestä ja toiminnan suunnittelua koskeva "tarvemääritys" tehdään 'Toiminnan suunnittelu ja tuotteistus' – työryhmän puitteissa, mutta toteutus tapahtuu osana 'Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta' –työryhmän huolehtimaa työkokonaisuutta.

Lisäksi avainhenkilöt toimivat asiantuntijoina sekä 'Kuntasopimukset' että 'Kustannuslaskenta, suunnittelu- ja seurantajärjestelmä' – työryhmien käytössä.

4.2 Työryhmän kokoonpano

Työryhmän jäsenet ovat:

- Johtajaylilääkäri Turkka Tunturi, V-SSHP, puheenjohtaja
- Ylilääkäri Marja-Riitta Ståhlberg, TYKS, lastenkliniikka
- Tulosryhmän johtaja Timo Ali-Melkkilä, operatiivinen tulosryhmä
- Tulosryhmän johtaja Heikki Korvenranta, konservatiivinen tulosryhmä
- Johtava lääkäri Lisa Pelttari, Vakka-Suomen sairaala
- Ylihoitaja Esko Tähtinen, TYKS, ihotautien, onkologian, psykiatrian klinikka
- Ylihoitaja Hanna Vuorio, TYKS, korva-, silmä-, suusairauksien klinikka
- Suunnittelusihteeri Raila Soininen, hallintokeskus
- Projektisuunnittelija Minna-Liisa Sjöblom, työryhmän sihteeri

Aikaisemmin todetun periaatteen mukaisesti ryhmässä on tarpeen varmistaa tietohallinnon rakennuttamisen asiantuntemus joko täydentämällä ryhmää tai sopimalla ryhmän jäsenten keskinäisestä työnjaosta.

4.3 Työsuunnitelma

4.3.1 Yleistä

'Toiminnan suunnittelu ja tuotteistus' – työryhmän työt organisoidaan kolmeksi osaprojektiksi, joista ensimmäinen käynnistyy syksyllä 2002.

Osaprojektit ovat

- Sairaanhoidopalvelujen tuotteistus ja vuoden 2003 suunnittelukierroksen valmistelu
- Klinikoiden toiminnan suunnittelun menetelmät ja työvälineet
- Toiminnan suunnittelujärjestelmän käyttöönotto

Työryhmän pysyviä tehtäviä (tuotteistuksen ylläpito, tietojen laadunvarmistukseen liittyvät tehtävät jne.) varten työryhmä kokoontuu vuonna 2003 noin kerran kuukaudessa. Lisäksi ajankohtaisena olevista teemoista järjestetään vuoden 2003 aikana 2-3 seminaaria ja/tai laajempaa työkokousta.

4.3.2 Osaprojekti 1: Sairaanhoidotoiminnan tuotteistus

Tavoitteet ja määräaika

Osaprojektin 1 tavoitteena on laatia uusi sairaanhoidotoiminnan tuoteluettelo, joka perustuu pääosin NordDRG – luokitukseen.

Aikataulutavoitteena on saada työ valmiiksi ennen vuoden 2003 kuntaneuvottelukierrosta.

Edellä mainittu suhteellisen kireä aikataulu vaikuttaa myös osaprojektin sisällöllisiin tavoitteisiin siten, että muutosten tulee olla suhteellisen vähäiset eikä vaadi esimerkiksi erikoisia muutoksia tietojärjestelmiin.

Osaprojektin konkreettiset tuotokset ovat:

- Palveluluettelo tulosyksiköittäin (DRG-ryhmät ja muut palvelutuotteet)
- Tuotteiden palvelukuvaukset (käyttäen sovittua palvelukuvausmallia)
- Vuoden 2002 palvelun tuotannon toteutumaa koskevien kuntatilastojen tuottaminen
- Määritykset tiedon laadun varmistamiseen liittyvistä tietojärjestelmämuutoksista

Organisointi ja resursointi

Osaprojektin vastuuhenkilönä toimii ylilääkäri Marja-Riitta Ståhlberg. Projektiryhmän jäsenet ovat laskentasihteeri Vesa Lamminen, hallintokeskus, projektipäällikkö Tarja Roiniola, hallintokeskus, osastonylilääkäri Kari Kuttila, kirurgian klinikka, suunnittelija Timo Vesala, hallintokeskus, projektisuunnittelija Minna-Liisa Sjöblom, hallinto-osastonylilääkäri Eija-Riitta Salomaa, keuhkoklinikka, osavastuualueiden edustajana sairaanhoitaja Ritva Inkinen, Salon seudun sairaala, johtava lääkäri Lisa Pelttari, Vakka-Suomen sairaala ja sihteerinä osastonsihteerinä Pirkko Tuisku. Koska tuotteistus koskee kaikkia klinisiä yksiköitä, niin jokaiselle klinikalle ja jokaiseen osavastuualueen sairaalaan on lisäksi nimetty lääkäri- ja sairaanhoitajayhteyshenkilöt, joiden tehtävänä on vastata ao. yksikön osalta mm. tiedottamisesta, koulutuksesta ja laskutuksessa käytettävien tietojen oikeellisuudesta. Yhteyshenkilöt toimivat myös asiantuntijoina toiminnan suunnittelun kehittämisessä ja kehitettävien tietojärjestelmien paikallisina pääkäyttäjinä (ks. alla).

Kukin tulosityksikkö nimeää tuotteistuksen vastuuhenkilön. Tuotteistuksen vastuuhenkilö – esim. hallinnollinen apulaisyliääkäri – vastaa tuoteluettelon ja kustannustietojen oikeellisuudesta yksikössään.

Tehtävät: Osaprojektin tehtäviin kuuluvat seuraavat kokonaisuudet:

Tehtävä	Kuvaus	Valmis
DRG-tuotteistukseen liittyvät tarkennukset	NordDRG – määritysten viimeistely, mahdollisesti muualta hankittavat lisämääritykset V-SSHP tuotteistuksen pohjaksi	11/2002
Alustavat DRG-analysit	Tulosityksiköille analyysitulosteet toiminnasta. NordDRG käyttö alkuvuoden 2002 hoitajaksoaineistoa.	12/2002
DRG-alaryhmien määrittely ja testaus	Yliopistosairaalatoiminnan tarvitsemien DRG-alaryhmien käyttökelpoisuuden arviointi ja ehdotukset mahdollisesta käyttöönotosta.	2/2003
Tuotekuvausten tekeminen	Yhteisen mallin laatiminen tuotekuvauksille (versio 1). Klinikoiden 5-10 tärkeimmän potilasryhmien kuvausten laadinta.	3/2003
Avohoidon tuotteistuksen tarkennukset	Käytetään nykyistä tuotteistusta ja tehdään siihen suhteellisen vähäisiä muutoksia tarpeiden mukaan.	2/2003
Muiden tuotteiden yksityiskohtien määrittely	Varallaolon, päivystystoiminnan, koulutuksen, opetuksen tuotteistus	3/2003
Kuntakohtaisten analyysien tekeminen	Koelaskentaan osallistuminen tuottamalla kuntakohtaiset tilastot v. 2000 – 2002 tuotannosta	3/2003
DRG-kustannuslaskennan tarkistusten tekeminen	DRG-kustannuslaskentaan tuoteasiantuntijapanoksen tuominen.	4/2003

Tietojärjestelmä-määritykset	DRG-pohjaisen tiedon laadunvarmistustoiminnon määritykset ja pilottikäyttöönotto (Turunmaa, Oberon järjestelmä)	4/2003
------------------------------	---	--------

4.3.3 Osaprojekti 2: Klinikoiden toiminnan suunnittelun menetelmät ja työvälineet

Tavoitteet ja määräaika

Osaprojektin 2 tavoitteena on tehdä toteuttamiskelpoinen suunnitelma klinikoiden toiminnan suunnittelumenetelmien ja työvälineiden kehittämisestä siten, että suunnittelu perustuu uusiin DRG-tuotteisiin ja niihin liittyviin hoitokäytäntöihin. Konkreettisenä tuotoksena on klinikoiden suunnitteluohjeet, koulutusmateriaali sekä olemassa olevan toiminnan seurantajärjestelmään lisättävän tietojärjestelmän määritykset.

Aikataulutavoitteena on saada työ valmiiksi ennen kesää 2003.

Tietojärjestelmämääritykset valmistuvat alkuvuodesta 2003. Työ aloitetaan vuodenvaihteessa 2002 - 2003.

Osaprojektin konkreettiset tuotokset ovat:

- Ohjeet klinikoille ja osasvastuualueen sairaaloille toiminnan suunnittelusta osana budjetointia
- Koulutusmateriaali käytettäväksi sisäisissä koulutustilaisuuksissa
- Tietojärjestelmämääritykset
- Arviointiraportti tietojärjestelmän pilotoinnista

Organisointi ja resursointi

Osaprojektin vastuuhenkilönä toimii laskentasihteeri Vesa Lamminen. Projektiryhmän jäsenet ovat: osastonylilääkäri Seppo Nieminen, kirurgian klinikka, ylilääkäri Marja-Riitta Ståhlberg, lastenklinikka, suunnittelija Timo Vesala, hallintokeskus. Lisäksi suunnitelmien laadintaan osallistuu ainakin katselmustilaisuuksissa klinikoiden ja aluesairaaloiden lääkäri- ja sairaanhoitajayhteyshenkilöt.

Tehtävät

Osaprojektin tehtävät on koottu alla olevaan taulukkoon:

Tehtäväkokonaisuus	Kuvaus	Valmis
Kliinisen toiminnan suunnittelujärjestelmä	Periaatesuunnitelman tekeminen, jossa otetaan kantaa etenkin tuotteistuksen ja kustannustietojen käytölle toiminnan ja talouden yhteissuunnittelun lisäämiseksi ja tehdään ehdotukset seurannan toteuttamiseen ja vastuukysymyksiin.	2/2003
Suunnitteluosuuden tarvemääritykset	Vesa Lammisen tekemän alustavan suunnitelman työstö vaatimusmäärittelyiksi. (Lisäysten teettäminen tapahtuu 'tietojärjestelmät' -ryhmän /vastuuhenkilön toimesta).	3/2003
Perustietojärjestelmien muutosten tekeminen	Tarvittavien perustietojärjestelmämuutosten tarvemääritysten tekeminen. Käyttäjähjeistuksen, koulutusmateriaalin valmistaminen.	4/2003
Kliinisen toiminnan suunnittelun tietojärjestelmän pilotointi	Tietojärjestelmän pilotointi kahdessa tulosyksikössä. Toiminnan yksityiskohtainen suunnittelu käyttäen DRG-tuotteistusta.	11/2003
Arvioinnin ja loppuraportin tekeminen	Projektin arvioinnin tekeminen osallistujien haastattelun avulla. Loppuraportoinnin tekeminen, jossa arvioidaan hyödyt shp:n kannalta ja kirjataan tietojärjestelmää koskevat kehittämissuhteet.	12/2003

4.3.4 Osaprojekti 3: Vuoden 2004 suunnittelukierrosta edeltävä valmistelu

Tavoitteet ja määräaika

Keväällä 2004 on tavoitteena päästä hankekokonaisuudessa tarkistuspisteeseen, jossa on otettu käyttöön syksyllä 2002 päätetty ulkoinen ja sisäinen sopimus- ja suunnittelujärjestelmä. Kevään 2004 aikana otetaan käyttöön avohoidon DRG-pohjainen tuotteistus, DRG- kokonaisuuksiin perustuva hoidon omakustannusten laskenta sekä edellisen vuoden kokemusten perusteella hiotut neuvottelukäytännöt ja sopimusmallit.

Organisointi ja resursointi

Osaprojektin vastuuhenkilönä toimii johtajaylilääkärin nimeämä henkilö. Projektiryhmän jäsenet ovat klinikoilta, vastuualueen sairaaloista ja keskushallinnosta.

Tehtävät

Alla olevaan taulukkoon on koottu yhteenveto projektin tehtävistä ja aikatauluista.

Tehtävä	Kuvaus	Aikataulu
Avohoidon tuotteistus	Avohoidon NordDRG-O tuotteistuksen arviointi ja suunnitelman tekeminen sen tai muun korvaavan järjestelmän käyttöönotosta.	9/ 2003 - 12/2003
Vuosittaisten muun tuotteistuksen tarkistukset	Tuotemuutosesitysten käsittely, koelaskelmien tekeminen, päätösesitykset, päätökset	9/2003 - 4/2004
Tuotekuvausten täydentäminen	Tuotekuvausten täydentäminen saatujen kokemusten perusteella. Liittyy myös mahdollinen sopimusten sisällön / sopimusmallien kehittäminen.	11/2003 - 4/2004
(Sairaanhoitotoiminnan suunnittelujärjestelmän käyttöönotto)	(Edellä olevassa osaprojektissa 2 suunniteltu ja pilotoitu tietojärjestelmä, käyttöönotto kaikissa kliinisissä tulosyksiköissä. Kuuluu 'kustannuslaskenta, suunnittelu- ja seuranta' -työryhmän tehtäviin, ks. alla)	(12/2003 - 4/2004)

5 Kustannuslaskenta, suunnittelu- ja seurantajärjestelmä

5.1 Työryhmän tehtäväalue

'Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta' – työryhmän tehtävänä on luoda pysyvä järjestelmä kustannuspaikkojen kokonaiskustannusten laskennalle, välisuoritteiden kustannuslaskennalle ja tuotekustannuslaskennalle. Lisäksi työryhmän tehtäväalueeseen kuuluu suunnittelu- ja seurantajärjestelmän kehittäminen etenkin kliinisten ja sairaanhoidollisten palveluyksiköiden toiminnan suunnittelun osalta.

Tarkoituksena on, että suhteellisen nopealla aikajänteellä parannetaan kustannuslaskennan avulla sairaanhoitopiirin kustannusten ennakoitavuutta ja selitettävyyttä. Tähän pääsemiseksi tavoitteena on tuottaa tiedot sairaanhoitopiirin yksiköistä DRG – tuotteittain todellisista kustannuksista ja kustannusrakenteista. Tietojen avulla on mahdollista verrata piirin omien hoitokäytäntöjen aiheuttamia kustannuksia muihin sairaaloihin, sitä kautta saada palautetietoa oman toiminnan kehittämiseen resursseja säästävämpään suuntaan.

Työryhmän tehtävät liittyvät 'Toiminnan suunnittelu ja tuotteistus' – työryhmän päätöksiin ja 'Tietojärjestelmien rakennuttaminen' – osaprojektin tehtäviin.

5.2 Työryhmän kokoonpano

Työryhmän kokoonpano on:

- Talousjohtaja Risto Laalo, V-SSHP, puheenjohtaja
- Tulosryhmän johtaja Timo Ali-Melkkilä, operatiivinen tulosryhmä
- Ylihoitaja Ritva Mäkelä-Lammi, TYKS, kirurgian klinikka
- Laskentasihteeri Vesa Lamminen, hallintokeskus
- Toimistopäällikkö Alpo Rajaniemi, laskentatoimisto
- Suunnittelusihteeri Raila Soinen, hallintokeskus
- Suunnittelija Janne Aaltonen, laskentatoimisto
- Talouspäällikkö Seppo Nurmi, Salon seudun sairaala

5.3 Työsuunnitelma

5.3.1 Yleistä

Työryhmän käytännön työ toteutetaan kolmen osaprojektin puitteissa.

- Osaprojekti 1: Kustannuslaskennan uudistaminen ja tuotekustannuslaskennan vaihe 1
- Osaprojekti 2: Välisuoritteiden kustannuslaskenta
- Osaprojekti 3: Tuotekustannuslaskennan vaihe 2, toiminnan suunnittelujärjestelmän käyttöönotto

5.3.2 Osaprojekti 1: Kustannuslaskennan uudistaminen, tuotekustannuslaskennan vaihe 1

Tavoitteet ja aikataulu

Osaprojektin 1 tavoitteena on tehdä periaatesuunnitelma kustannuslaskennan uudistamisesta vuosina 2003 - 2004, toteuttaa kustannuspaikoittain kokonaiskustannusten laskenta ja laskea vuoden 2004 tuotemäärityksiä vastaavat tuotekustannukset.

Tuotekustannuslaskennan tavoitteena on laskea DRG-kohtaiset standardikustannukset sekä kustannukset, jotka aiheutuvat varallaolosta, päivystyksestä ja eräistä yliopistosairaalatoiminnoista.

Työn laadullisena tavoitteena on, että tulokset sopivat sisällöltään vuoden 2003 keväällä alkaviin kuntaneuvotteluihin. Kustannuspaikkalaskennan osalta tiedot ovat sellaisia sisällöltään ja muodoltaan, että ne sopivat mahdollisimman hyvin sairaanhoidollisten palveluiden ja muiden välisuoritteiden kustannuslaskentaan (osaprojekti 2 alla).

Tavoiteaikataulu on sellainen, että osaprojekti 1 valmistuu huhtikuussa 2003.

Organisointi ja resursointi

Valmistelutyö tapahtuu projektiryhmässä, jonka vastuhenkilö on toimistopäällikkö Alpo Rajaniemi. Projektiryhmään kuuluvat suunnittelija Janne Aaltonen, laskentasihteeri Vesa Lamminen, ylihoitaja Ritva Mäkelä-Lammi ja toimistopäällikkö Tuula Ahola. Tarvittaessa voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita.

Tehtävät

Tehtävänä on tuottaa kustannustietoa päätuotteiden ja muiden tuotteiden osalta vuoden 2003 suunnittelukierrosta varten.

Tehtävä	Kuvaus	Valmis
Kustannuslaskennan suunnittelu	Vuodet 2002 -2004 koskevan suunnitelman tarkentaminen. Projektisuunnitelman tarkentaminen työsuunnitelman (aktiiviteettisuunnitelman) osalta. Yhtymätason laskentasääntöjen laadinta: mm. kustannuspaikkojen, jakoperusteiden / vyörytys-sääntöjen määrittäminen. Kustannuspaikkalaskentaa koskevan työsuunnitelman tekeminen.	11/2002
Kustannuspaikkalaskennan toteuttaminen	Ecomed TC käyttö kustannuspaikkalaskennassa kaikissa V-SSHP:n yksiköissä. Laskenta toteutetaan osana projektia. Osallistujina osavastuualueiden sairaaloiden laskentavastaavat.	2/2003
Erikoistoimintojen kokonaiskustannusten laskenta	Varallaolon, päivystystoiminnan ja eräiden yliopistosairaalatoimintojen kustannuslaskennan periaatteiden määrittely. Koelaskelmien tekeminen (käytetään mm. kuntasopimus – työryhmän työssä).	2/2003
DRG-kertoimien testaus	Koelaskelmien tekeminen käyttäen yhtä tai useampaa painokerrointaulukkoa.	3/2003
Kevään 2003 neuvotteluissa tarvittavat laskelmat	Vuotta 2004 varten tarvittavat kuntakohtaiset tulokset: Tuotteittain vuoden 2003 toteutum tiedot, rahoitusta, tulovirtoja, kuntakohtaisia laskutusosuuksia jne.	4/2003
Jälkilaskennan jatkuvuuden varmistavat toimenpiteet	Sovitaan ja dokumentoidaan käytännöt, joilla taataan jälkilaskentaan osallistuvien jatkuva osaaminen ja vastuut jotka takaavat jälkilaskennan kehittymisen.	5/2003

Lisäksi osaprojektiin kuuluu koulutustilaisuuksien sarja, jonka aiheena on tuotteistuksen ja neuvottelu- ja sopimusjärjestelmän muutokset. Koulutus- ja tiedottamisryhmä organisoii tämän toiminnan.

5.3.3 Osaprojekti 2: Välisuoritteiden kustannuslaskenta

Tavoitteet ja aikataulu

Tavoitteena on laskea hoitotuotteiden kustannuslaskennan toista vaihetta varten riittävän tarkalla tasolla välisuoritteiden kustannukset. Lisäksi osaprojektin 2 tavoitteena on luoda toimintamallit, tietojärjestelmien käyttötavat ja riittävä osaaminen, jotta välisuoritteiden laskenta jatkossa sujuu merkittävästi pienemmällä resursoinnilla kuin osaprojektin 2 kuluessa.

Aikataulullinen tavoite on saada välisuoritteiden kustannuslaskenta tehdyksi kaikissa sairaanhoidollisissa palveluyksiköissä ennen kuin tietoja tarvitaan hoitotuotteiden kustannuslaskennassa helmikuussa 2004. Osaprojektin 2 aloitus tapahtuu toukokuussa 2003.

Organisointi ja resursointi

Osaprojektin vastuhenkilö on toimistopäällikkö Alpo Rajaniemi. Projektiryhmässä on lisäksi ylihoitaja Ritva Mäkelä-Lammi, suunnittelija Janne Aaltonen sekä suunnittelija Timo Vesala. Ryhmään nimetään lisäksi toinen laskentavastaava, joka asteittain ottaa vastaan Ritva Mäkelä-Lammin tehtäviä.

Työ organisoidaan toimintokohtaisiksi laskentaryhmiksi, joissa kussakin on kunkin sairaalan ao. erikoisalain laskennan vastuhenkilö. Ryhmiä vetää yksi ryhmän jäsenistä, joka on nimetty ao. erikoisalain vetäjäksi. Ritva Mäkelä-Lammi osallistuu kaikkien ryhmien toimintaan.

Toiminnot, joihin nimetään oma laskentaryhmänsä, ovat ainakin:

- Leikkaustoimenpideyksiköt
- Laboratorio
- Kuvantaminen
- Teho-osastot

Luetteloa täydennetään hankkeen työsuunnitelmaa tarkennettaessa osaprojektin alussa.

Kukin tulosityksikkö nimeää tuotteistuksen vastuhenkilön samalla tavalla kuin edellä hoitotoiminnan tuotteistuksen yhteydessä on esitetty. Tuotteistuksen vastuhenkilö – esim. hallinnollinen apulaisylilääkäri – vastaa tuoteluettelon ja kustannustietojen oikeellisuudesta yksikössään.

Projektiryhmillä on oikeus käyttää tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita.

On painotettava, että eritoten 'vuoden 2003 suoritteiden kustannuslaskentaprojektin' työ ulottuu läpi koko V-SSHP:n organisaation kustannuspaikoille asti, jossa kustannuslaskenta toteutetaan, kuten leikkausosastot, laboratoriot, röntgenosastot jne. Laskenta voidaan toteuttaa eri tavoin resursoituina eri toimialoilla. Tästä syystä ehdotetaan, että projektiryhmässä laaditaan erillinen V-SSHP:n kustannuslaskennan toteutussuunnitelma, jossa otetaan kantaa resursoinnista, koulutuksesta, varamiesjärjestelmistä jne.

Tehtävät ja aikataulut

Työvaihe	Kuvaus	Aikataulu
Suoritteiden kustannuslaskentatyön suunnittelu	Osaprojektin 'kick-off'. Erikoisalojen/ toimialojen työryhmien työn suunnittelu, henkilövastuiden määrittely kustannuslaskennassa.	Aloitus 12/2002, valmis 3/2003
Kustannuslaskennan alkukoulutus	Päivän kurssi osallistujille. Projektin tavoitteet, työsuunnitelmat, peruskäsitteet ja työvälit. Toinen päivän tilaisuus myöhemmin projektin alkupuolella.	2/2003
Laskentasäännöistä sopiminen	Erikoisalakohteisesti sovitaan yksityiskohtaisesti laskentasäännöistä koko V-SSHP:ssä. Työryhmä ottaa kantaa.	Aloitus 2/2003, valmis 4/2003
Taustarekistereiden päivittäminen, virheiden korjaukset	Välisuoritteiden kustannuslaskennassa tarvittavien, perusjärjestelmistä peräisin olevien taustarekistereiden inventaario ja tietoaineisten puhdistaminen käyttökelpoiseen muotoon. Kyse on teoriassa V-SSHP:ssä yli 100 rekistereitä!	2/2003 – 5/2003
Ecomed IC – kustannuslaskenta-sovellukseen hyödyntäminen	Kustannuslaskennan käytännön tekeminen käyttäen Ecomed IC-kustannuslaskenta-ohjelmaa koko V-SSHP:ssä	5/2003 – 2/2004
Liittymien tarvemäärittelyt	Määritellään em. taustarekisteri-työn perusteella, mihin tietojärjestelmiin tehdään tietojen tuottamisen automatisointia ajatellen seuraavia laskentakierroksia.	3/2004
Suoritekustannuslaskennan jatkuvuutta varmistavat toimenpiteet	Dokumentoidaan ja luodaan käytännöt joilla taataan jälkilaskentaan osallistuvien jatkuva osaaminen ja rakenteet jotka takaavat jälkilaskennan kehittymisen.	5/2004

Muutokset, jotka koskevat suoritteiden kustannuslaskennan ja tietojärjestelmien rajapintaa, esitellään myöhemmin.

5.3.4 Osaprojekti 3: Tuotekustannuslaskennan vaihe 2, toiminnan suunnittelujärjestelmän käyttöönotto

Tavoitteet ja aikataulu

Osaprojekti 3 tavoitteena on tuotekustannuslaskennan muuttaminen perustumaan potilaskohtaisiin suoritetietoihin ja vuoden 2005 suunnittelun saattaminen perustumaan uuden tietojärjestelmän käyttöön. Tavoitteena on myös arvioida sairaanhoidollisten palveluyksiköiden suoritebudjetointi, joka perustuu potilasvolyyymeissa ja/tai hoitokäytännöissä tapahtuneisiin muutoksiin ja jotka tiedot tuotetaan em. tietojärjestelmällä.

Organisointi ja resursointi

Osaprojektin vastuhenkilö on toimistopäällikkö Alpo Rajaniemi. Projektiryhmään kuuluvat laskentasihteeri Vesa Lamminen, suunnittelija Janne Aaltonen, suunnittelija Timo Vesala, ylilääkäri Marja-Riitta Ståhlberg, osastonylilääkäri Seppo Nieminen ja toimistopäällikkö Tuula Ahola.

Lisäksi työhön osallistuvat klinikoiden ja erikoisalojen tuotteistuksen lääkäri- ja sairaanhoitajavastuuhenkilöt.

Tehtävät

Alla olevaan taulukkoon on koottu osaprojektin 3 tehtävät.

Tehtävä	Kuvaus	Aikataulu
Projektin tekniset valmistelutyöt	Tietojärjestelmän, perusjärjestelmäliittymien ja siihen kuuluvien työasemien käyttökunnon varmistaminen. Teknisen käyttökunnon toteaminen.	10/2003
Projektin hallinnolliset käynnistämistoimet	Projektisuunnitelman täydentäminen aktiviteettiluettelon (yksityiskohtaisen työsuunnitelman) osalta. Osallistujien informointi – kick-off tilaisuus järjestelyineen.	11/2003

Kustannuslaskennan laadunvarmistus ja korjaavat työt	Ecomed järjestelmään alkuvuodesta 2003 kertyneiden tietojen perusteella koelaskelmat. Tulosten luotettavuuden arviointi yhteyshenkilöiden toimesta. Korjaavien töiden suunnittelu ja toteutus.	1/2004
Pääkäyttäjien koulutus	Pääkäyttäjille tarkoitettu, muita käyttäjiä perusteellisempi peruskäsitteiden, tietosisällön, tietojärjestelmän perusrakenteen yms. koulutus.	1/2004
Suunnittelujärjestelmän ohjeiden ja tietojärjestelmän käyttöohjeiden viimeistely	Käsitteiden määrittelyt ja dokumentointi. Kriittisten määrittelyjen vienti perustietojärjestelmien ohjeistukseen / help-teksteihin. Hoitotoiminnan suunnittelujärjestelmän dokumentoinnin viimeistely. Suunnittelun tietojärjestelmän ohjeiden "paikallistaminen" siten, että ohjeissa on mukana V-SSHP:n käytännöt. Työn tekevät järjestelmän pääkäyttäjät.	2/2004
Suunnittelujärjestelmän koulutus ja "vierihoito"	Toiminnan suunnittelun tietojärjestelmän koulutustilaisuus, jota täydentää osallistujille tarjottava mahdollisuus jatkossa ilmaantuvien ongelmien henkilökohtaiseen, paikan päällä tapahtuvaan opastukseen.	3/2004
Kuntakierroksen dokumenttien valmistaminen	Kuntien (tai "neuvottelurenkaiden") kanssa tapahtuvia neuvotteluja varten tarvittavien tuotevolyyymi ja – kustannuslaskelmien tekeminen. Mahdollisesti tarvearviointia varten tarvittavien epidemiologistyyppisten analyysien tekeminen.	4/2004
Toiminnan suunnittelujärjestelmän käyttö sairaanhoidollisten palveluyksiköiden toiminnan suunnittelussa	Potilasvolyymeihin ja hoitokäytäntöihin perustuva sairaanhoidollisten palveluyksiköiden palvelutarpeen määrittely käyttäen uutta toiminnan suunnittelujärjestelmää. Koelaskelmat ja käyttökelpoisuuden arviointi.	6/2004
Jatkokehityssuunnitelmien ja tietojärjestelmä-tarpeiden dokumentointi	Kustannuslaskennan, toiminnan suunnittelujärjestelmän, toiminnan suunnittelun tietojärjestelmän muutos- ja kehitystarpeiden kirjaaminen.	9/2004

Osaprojektin käytännön työhön osallistuvat klinikoiden ja erikoisalojen tuotteistuksen lääkäri- ja hoitajayhteyshenkilöt.

Lisäksi osaprojektiin kuuluu koulutustilaisuuksien sarja, jonka aiheena ovat suunnittelu- ja seurantajärjestelmän muutokset. Koulutus- ja tiedottamisryhmä organisoii tämän toiminnan.

6 Tietojärjestelmien rakennuttaminen – työryhmä

6.1 Työryhmän tehtäväalue

'Tietojärjestelmien rakennuttaminen' – työryhmän tehtävänä on suunnitella ja teettää tietojärjestelmiin tarvittavat muutokset.

Tietojärjestelmien rakennuttamisen tavoitteena on tekniseltä osaltaan varmistaa se, että kolmen muun työryhmien tarpeet muokataan sairaanhoitopiirin kannalta tarkoituksenmukaiseksi tietojärjestelmäkokonaisuudeksi, jossa hyödynnetään mahdollisimman paljon olemassa olevia IT-järjestelmiä. Tavoitteena on edelleen, että rakennettavan tietojärjestelmäkokonaisuuden avulla voidaan mahdollisimman pienellä henkilötöyllä toteuttaa uutta toimintamallia.

Työryhmän työllä on liittymät etenkin 'Tuotteistus- ja toiminnan suunnittelu' ja 'Kustannuslaskenta, suunnittelu ja seuranta' -työryhmien työalueisiin. Nämä työryhmät tuottavat 'tarvemääritysdokumentit', joissa on riittävän yksityiskohtaisella tasolla kuvattu ne ominaisuudet, jotka toteutettavan tietojärjestelmän tulee toiminnallisesti täyttää.

Lisäksi työryhmän jäsenet toimivat asiantuntijoina muiden työryhmien käytössä.

6.2 Työryhmän kokoonpano

Työryhmän jäsenet ovat:

- Tietohallintapäällikkö Yrjö Koivusalo, atk-osasto, puheenjohtaja
- Suunnittelija Leena Ollonqvist, atk-osasto
- Projektipäällikkö Tarja Roiniola, atk-osasto
- Laskentasihteeri Vesa Lamminen, hallintokeskus
- Suunnittelija Timo Vesala, hallintokeskus

- Suunnittelija Jari Luoma, atk-osasto

6.3 Työsuunnitelma

6.3.1 Yleistä

'Tietojärjestelmien rakennuttaminen' – työryhmän työt organisoituvat osaprojekteiksi, joiden sisältö täsmentyy myöhemmin, kun muut työryhmät työstävät 'tarvemääritysdokumentit' liittyen omiin työkohteisiinsa. Työryhmän jäsenet osallistuvat muiden työryhmien työhön ja omalta osaltaan vastaavat tarvemääritysdokumenttien syntymisestä.

Alla olevaan taulukkoon on koottu syksyllä 2002 tiedossa olevat, mahdolliset muutokset tai lisäykset tietojärjestelmäkokonaisuuteen.

Lisäys- tai muutokohde	Kuvaus
Potilashallinnon käynti- ja hoitajaksotietojen syöttömoduulien muutokset	Potilashallinnon tietojärjestelmän muutokset, joita tarvitaan uuden tuotteistuksen käyttöönottoa varten. Liittyy osittain Musti – ja osittain Oberon potilashallinnon tietojärjestelmiin.
Potilashallinnon laskutustietojen laadunvarmistusmoduulin lisäys	Potilashallinnon laskutustietojen laadunvarmistusosuuden käyttöönotto. Ennen tietoaikojen siirtämistä laskutustietoihin tiedot tarkastetaan erikoisalalla/ klinikalla erityisen tarkastusohjelman avulla. Ohjelman avulla nähdään DRG-ryhmä ja sen avulla voidaan mm. muuttaa tietojen merkitsemisjärjestystä, millä on merkitystä tuotteistuksen kannalta. Muutokset kirjautuvat myös potilastietojärjestelmään. Tarkastamisen ja hyväksymisen jälkeen tiedot ovat siirrettävissä yhtymätason järjestelmiin (laskutukseen, toiminnan seurantaan, kustannuslaskentaan). Laadunvarmistusmoduuli liittyy uuden potilashallinnon järjestelmän (Oberon) käyttöönottoon.
Hoitotoiminnan seurantajärjestelmän muutokset tuotekustannuslaskentaa varten	Päätoiminnan seurantajärjestelmään (Ecomed) DRG-tuotteistusta ja kustannuslaskentaa varten teetetävät muutokset. Liittymien tekeminen välisuoritekustannuslaskentaa varten.
Kliinisen toiminnan suunnittelujärjestelmän lisääminen seurantajärjestelmään	Hoidon seurantajärjestelmään liittyvän suunnitteluosuuden käyttöönotto. Ecomed versio 7 yhteydessä on pilotoitavissa syksyllä 2003 suunnitteluosuus osana po. osuuden tuotekehitystä. Vuoden 2004 alkuvuoden aikana voi tapahtua varsinainen käyttöönotto.
Liittymät perusjärjestelmistä suoritekustannuslaskennan järjestelmään	Suoritekustannuslaskennan järjestelmää varten yksikkökohtaisten suorite- ja resurssien kokonaiskäyttöä kuvaavien tilastotietojen siirtäminen perusjärjestelmistä (koskee talous- ja materiaalihallinnon, henkilöstöhallinnon, potilashallinnon, laboratorion, leikkaussalin, rtg-yksikön yms. tietojärjestelmiä).
Suoritekustannuslaskennan yhtymäkäyttöön sopivien osuuskäyttöön	Ecomed IC versio 6 ominaisuuksiin kuuluu yhtymätasoiset ominaisuudet, joiden avulla voidaan varmistaa välisuoritteiden kustannuslaskennan yhdenmukaisuus ja tietojen yksinkertainen

osuuksien käyttöönotto	yhdistäminen yhtymätason tietokannaksi. Tietokantaa voidaan edelleen käyttää hoitotuotteiden kustannuslaskennassa (ks. edellä).
Fina-järjestelmän muutosten teettäminen	Suunnitteluun ja seurantaan käytetyn Oracle-Fina järjestelmän muutosten teettäminen vastaamaan uutta tuotteistusta. Jälkilaskentaa varten tarvittavien liittymien teknisen suunnittelun ja toteutuksen teettäminen.
Laskutusjärjestelmien muutokset	Laskutusjärjestelmään toteutetaan laskutusperiaatteiden muutokset.

7 Koulutus ja tiedottaminen – työryhmä

Työryhmän tehtäväalue

Tiedotettavan ja koulutettavan aineiston tuottaminen ja asiantuntijatyö on kunkin työryhmän tehtävä. 'Koulutus- ja tiedottaminen' – työryhmän tehtäväalueeseen kuuluvat yhteiset toiminnot – esimerkiksi yhteisen koulutussuunnitelman ylläpito, koulutustilaisuuksista tiedottaminen, mahdollisen projektin tiedotuslehdykän toimittaminen ja julkaiseminen, hankkeen kotisivun ylläpito jne.

Laadullisena tavoitteena työryhmän vastuualueelle on tiedottamisen ja koulutuksen keinoin varmistaa hankkeen läpimenon kannalta avainhenkilöiden halu olla mukana toteuttamassa yhteistä muutosta ja riittävien tiedollisten ja taidollisten valmiuksien kehittyminen. Lisäksi työryhmän työ on tärkeätä, jotta koko henkilöstö on tietoinen kehittämistoiminnan tavoitteista ja ajankohtaisista asioista. Työryhmän työlle voi asettaa myös sairaanhoitopiirin mielikuvan kehittymiseen liittyen tavoitteen, että ulkopuolisten sidosryhmien käsitys kirkastuu siitä, että V-SSHP on taloudellisesti tehokas palveluntuottaja ja sen työn tuloksilla on suuri merkitys.

'Koulutus ja tiedottaminen' - työryhmän työllä on liittymät kaikkiin muihin työryhmiin.

7.1 Työryhmän kokoonpano

Työryhmän jäsenet ovat

- Tulosryhmän johtaja Heikki Korvenranta, konservatiivinen tulosryhmä, puheenjohtaja
- Viestintäpäällikkö Esa Halsinaho
- Johtava lääkäri Teuvo Jokinen

- Osastonhoitaja Sinikka Murto
- Koulutus- ja tiedotussihteeri Markku Näveri
- Sairaalojohtaja Päivi Rautava
- Osastonsihteeri Pirkko Tuisku
- Ylihoitaja Pia Ahonen

Työryhmän jäsenet toimivat myös yhteyshenkilöinä ao. yksiköissä.

7.2 Työsuunnitelma

Työryhmä ylläpitää tiedotus- ja koulutussuunnitelmaa sekä organisoii etenkin muun henkilöstön (kuin hankkeeseen välittömästi osallistuvien) ja ulkopuolisten koulutuksen ja seminaaritoiminnan. Lisäksi työryhmä huolehtii hankkeen asioita koskevasta sairaanhoitopiirin omien ja ulkopuolisten medioiden käytöstä.

Työryhmän pysyviä tehtäviä (tuotteistuksen ylläpito, tietojen laadunvarmistukseen liittyvät tehtävät jne.) varten työryhmä kokoontuu vuoden 2003 noin kerran kuukaudessa.

Ajankohtaisina olevista teemoista järjestetään vuoden 2003 aikana 2-3 seminaaria ja/tai laajempaa työkokousta.